

ENROLÉS DE FORCE 2016

Gedenkfeier fir d'Affer vu Sonnenburg
zu Randschelt

30.1. 2016

Biller: Jos Clees, Antoinette Ney a Jean Ferber
Zesummestellung: Jean Ferber 2016

Randschelt, den 30. Januar 2016

Zur Erënnerung un d'Affer vu Sonnenburg

An der Nuecht vum 30. op den 31. Januar 1945
sinn zu Sonnenburg (haut Slonsk) a Polen 91 jonk
Lëtzebuurger Jongen brutal a sënnoos higeriicht ginn.

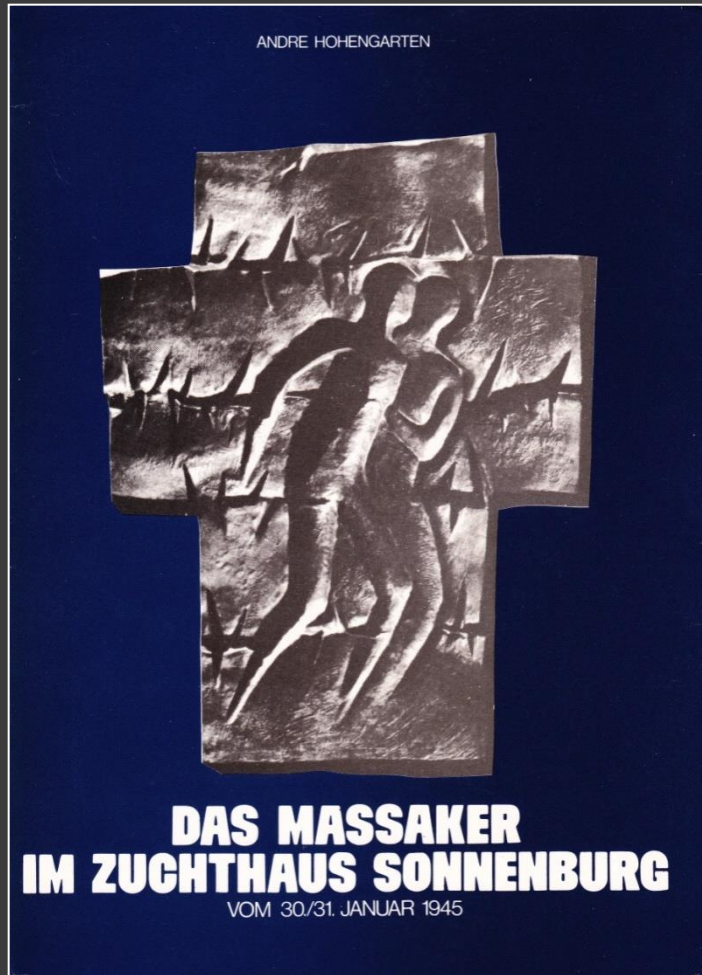
Mir wëllen Ech net vergiessen.

Fédération des Enrolés de Force, Victimes du Nazisme.
Comité Directeur pour le Souvenir de l'Enrôlement Forcé.

Randschelt, den 30. Januar 2016

Wat war dann den 30. Januar 1945 zu Sonnenburg (Slonsk) geschitt?

„... Slonsk liegt 95 km östlich von Berlin, 12 km südöstlich von Küstrin (Kostrzyn), wo Warthe und Oder zusammenfließen, und rund 150 km westlich von Posen (Poznan).

Dort wurden in der Nacht vom 30. auf den 31. Januar 1945 insgesamt 819 KZ- und Zuchthausinsassen blindwütig von der aus Frankfurt/Oder angerückten SS ermordet – darunter mindestens 91 Luxemburger Zwangsrekrutierte.

Der Grund? – Weil die Russen im Anmarsch waren und keiner von ihnen den Befreiern lebend in die Hände fallen sollte.

Insgesamt waren 823 Opfer zur Ermordung ausgewählt worden. Vier „Erschossene“ kamen wie durch ein Wunder mit dem Leben davon.

(Zitat aus „Nie Wieder Band 3 von André Heiderscheid ISBN 978-2-87963-5)

Bis an de leschten Detail sinn déi tragisch Ereegnisser vu Sonnenburg am André Hohengarten sengem Buch festgehal

Uewen: Dës Éierepart am Agang vum Kierfecht zu Slonsk gouf an der Zesummenaarbecht vun der Enrôlés de Force Lëtzebuerg mat polnische Künstler realiséiert fir de 50ten Anniversaire vum Massaker

Riets: Dat Lëtzebuenger Monument zu Slonsk mat de Nimm vun eise Jongen

• *La Fédération des Enrôlés de Force, Victimes du Nazisme*
(FEDEF)

• *Le Comité Directeur pour le Souvenir de l'Enrôlement Forcé*
(CDSEF)

• ont l'honneur de vous inviter

• à la cérémonie de commémoration pour les 91 Jongen exécutés à Sonnenburg / Slonsk (Pologne)

dans la nuit du 30 au 31 janvier 1945,

• qui aura lieu samedi, le 30 janvier 2016 à partir de 16 heures

• sur le site historique de l'Eglise de Rindschleiden (Commune de Wahl).

• PROGRAMME

• 16 Heures dans l'église:

• **Discours de bienvenue et mots d'introduction au sujet du massacre de Sonnenburg**

• par M. le président de la FEDEF et vice-président du CDSEF Erny Lamborelle

• **Cérémonie religieuse** par M. le curé-doyen Nicolas Jans encadré par la Chorale de la Commune de Wahl ,

• Début de Messe : Chant « *Un Eis Jongen 1940-1945* »

• Prière d'intercession : Appel des 91 noms des exécutés avec dépôt d'une cierge pour chaque victime.

• Fin de Messe : Chant : Hymne Nationale « *Ons Heemecht* »

• Après la messe au cimetière :

• **Dépôt de gerbe**

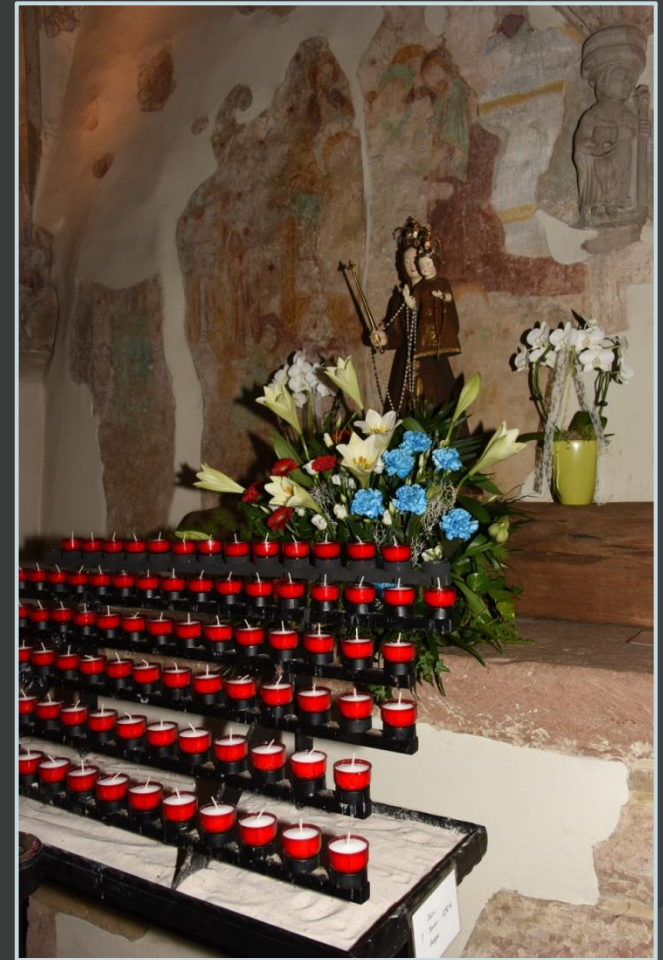
• **Sonnerie Aux Morts** interprétée par M. Charel Ney.

• La Commune de Wahl invite au vin d'honneur dans les locaux de la Thillenvogtei

• **Mir vergiessen Ech net !**

D'Kierch vu Randschelt mat hirem gotesche Verwöllef, deene mëttelaltrige Fresken a mat hirem Baroken Altoer huet ee wüerdige Kader gebild fir eng einfach an dach ergräifend Gedenkfeier

Lescht
Vierbereedungsarbeitsbechten an der
Kierch

D'Fändeldréier stellen sech op

Ee wesentleche Beitrag zum Gelenge vun der Feier war dem Här Dechen Nicolas Jans an dem Gesank vun der Gemeng Wahl ënnert der Leedung vum Sylvie Scharz-Kips ze verdanken

Un eis Jongen "1940-45." Text a Musik: René Schmit

Moderato

1. Vun do - hén huet dir misst so - en, wou dir gléck-lech wart a fro',
 2. Ass och - su - nach Stonn ver - gân - gen, voll vun Trau - er a vu Léd,
 3. Fir aint Land aint dir so - aiver-wen, vill ze fre' an 'ni Schold

1. well an t'Welt wor dir ver-schlo - en an huet font keng rich-lea Do',
 2. so'zt dir hén - lech do ze bën - gen wor dir op den Do't be - rët,
 3. Leit a frie - mer Erd be - grue - wen sot' we' d'FU-gung et huet wollt.

1. Jo wa' deche huet dir misst den - ken un da' kleng le'f Hé - wecht zréck,
 2. Dann op 'a - mol ko'm t'zér - léng-ren no dem eche'-nen Hé - wecht-land,
 3. Hé - wecht mer - ci mir éch so - en fir all gutts wät dir ge - édn.

1. da' ach net se' Fréd kont achen-ken an Ze - frid - den - hët a Gléck,
 2. an et huet dun en n'ém é - ron g'n, an G'acht, éch d'Bru - der-hand,
 3. 'a - re Wonsch an Hé - wecht mir dro - en "Let - ze - burg darf nie ver-gob'."

Refr: La' - wen Herr-gott, schenk de Jon-gen d'a' - weg Do' an Him - mels - fréd. Well et

wé - ren all ée - zwen - gen, an en - ger Zeit vu Kraiz a Léd.

Den Erny Lamborelle huet ugangs der Mass a senger Usproch d'Leit begréisst, ass dunn op de Massaker vu Sonnenburg agaang an huet drop higewissen wéi wichteg et gerat haut ass, fir regelméisseg un déi schlëmm Zäiten vum 2te Weltkrich ze erënneren.

Während de Fürbitten, déi vum Jean Ferber virgedroe goufen hu 6 Jugendlecher aus der Gemeng Wahl Käerzen ugefangen fir den Affer vun deemols ze gedenken.

„Haut denke mer besonnesch un déi 819 jonk Männer déi an der Nuecht vum 30. op den 31. Januar 1945 zu Sonnenburg a Polen kalbliddeg, feig an onschëlleg aus dem Liewe gerappt goufen.

Ënnert hinnen waren, wéi mer elo just héieren hunn, och 91 Lëtzebuenger Jongen. Fir jiddereen vun hinnen gëtt elo eng Käerz ugefangen mam Friddenslicht vu Bethlehem.

All Joer an der Adventszäit fiert een éisträichische Scoutsgrupp op Bethlehem fir eng Käerz un der éiweger Flam an der Gebuertsgrott un ze fänken an esou dat Friedenslicht vu Bethlehem mat op Wien ze huelen. Dëst Joer waren et d'Scoute vun Duelem déi d'Friddenslicht vu Wien mat op Lëtzebuerg bruecht hunn, an iwwert d'Scoute vu Groussbus koum et dunn an eise Parverband. Den Här Dechen huet duerfir gesuert, datt an der Dekanatskierch zu Osper dëst Liicht bis haut nach ëmmer weider brennt.

Eis Jonge vu Sonnenburg ginn elo an alphabetescher Reihenfolleg opgezielt.

D'Käerze gi vu Jongen aus der Gemeng Wahl ugefaang“.

„Mäin Numm ass Yannik Kohl.

Ech si vun Heeschpelt a sinn elo 21 Joer al.

De selwechten Alter haten och déi Jongen déi haut vir un 71 Joer brutal higeriicht goufen. Hinnen zu Éieren fänken ech elo Käerzen un“.

- 1 Antony Leonard vu Weimerskierch, 23 Joer al,
- 2 Baulesch Armand vu Pärel, 23 Joer al
- 3 Baum Pierre vu Rëmeleng, 21 Joer al
- 4 Becker Gustav vun Déifferdeng, 20 Joer al
- 5 Bernardy Jean-Paul vun Eischen, 20 Joer al
- 6 Birden Théophile vu Lëtzebuerg, 20 Joer al
- 7 Bley Joseph vun Houschent, 20 Joer al
- 8 Bonifas Philippe vun Nospelt, 22 Joer al
- 9 Braun Nicolas vun Déifferdeng, 24 Joer al
- 10 Busser Michel vu Lëtzebuerg, 21 Joer al
- 11 Christophory Ernest vu Mamer, 21 Joer al
- 12 Clement Pierre vu Lëtzebuerg, 24 Joer al
- 13 Cordier François vu Wanseler, 20 Joer al

„Mäin Numm ass Marc Marx.

Ech si vun Gréiwels, sinn elo 21 Joer al a fänken Käerzen un fir drunn ze erënneren datt d’Jongen, déi deemools zu Sonnenburg brutal aus dem Liewe gerappt goufen bis haut nit vergiess sinn“.

- 14 Courte Michel vu Neihaischen, 24 Joer al
- 15 Ernest Léon vu Kënzeg, 22 Joer al
- 16 Ewen Victor vu Clierf, 22 Joer al
- 17 Faber Jean vu Garnich, 20 Joer al
- 18 Felten Léon vun Uewerpallen, 22 Joer al
- 19 Flesch René vu Rodange, 20 Joer al
- 20 Franck Joseph vu Märel, 21 Joer al
- 21 Frieseisen Joseph vun Habscht, 22 Joer al
- 22 Gansen Joseph vu Lamadelaine, 21 Joer al
- 23 Gilbertz Mathias vu Bäerdref, 21 Joer al
- 24 Godefroid Hubert vun Esch-Uelzecht, 19 Joer al
- 25 Hansen Norbert gebuer zu Musson (B)
wunnhaft zu Uewerkuer 23 Joer al
- 26 Hayard François vu Niederkuer, 22 Joer al
- 27 Hommel Jean-Pierre vu Rippweiler, 22 Joer al
- 28 Hubert Roger vun Esch-Uelzecht, 23 Joer al
- 29 Jacoby Marcel vun Déifferdeng, 24 Joer al

„Mäin Numm ass Yves Moecher.

Ech si vu Wahl, sinn elo 24 Joer al a fänke Käerzen un zu Éieren vun eise Jongen vu Sonnenburg, deenen e Liewen a Fridden an a Fräiheet nit vergonnt war“.

- 30 Jaminet Marcel vun Diddeleng, deemools 23 Joer al
- 31 Kaufmann Remy vun Hassel, 19 Joer al
- 32 Kies Fernand vun Helmseng, 22 Joer al
- 33 Koerner Raymond vun Déifferdeng, 21 Joer al
- 34 Koppes Theodore vun Duelem, 21 Joer al
- 35 Koster Jean-Pierre vu Simmer, 22 Joer al
- 36 Krier Jean vun Hamm, 23 Joer al
- 37 Linden Jean vu Lëtzebuerg, 23 Joer al
- 38 Logelin Arthur vun Déifferdeng, 22 Joer al
- 39 Lucas Jean Albert vu Péiteng, 22 Joer al
- 40 Majerus Mathias vu Géisdref, 19 Joer al
- 41 Marnach Jean-Pierre vun Esch-Uelzecht, 22 Joer al
- 42 Mathieu Ernest gebuer zu Oklahoma USA, 23 Joer al
- 43 Mart Fernand vun Esch-Uelzecht, 20 Joer al
- 44 Mayer Albert vun Colmerbiërg, 23 Joer al

„Mäin Numm ass Louis Majerus.

*Ech si vu Wahl, sinn elo 20 Joer al a fänke Käerzen un zur Eier vun eise
Jongen vu Sonnenburg, deenen hir Dreem vum Liewen an der Nuecht vum
30. op den 31. Januar 1945 brutal zerstéiert goufen“.*

- 45 Mertz Léon vu Lëtzebuerg, deemools 21 Joer al
- 46 Meyers August vun Esch-Uelzecht, 22 Joer al
- 47 Momper Paul vun Esch-Uelzecht, 21 Joer al
- 48 Neuens Albert vu Bettebuerg, 21 Joer al
- 49 Ney Nicolas vu Stengefort, 24 Joer al
- 50 Noel Alphonse vu Niederkuer, 22 Joer al
- 51 Noel Jean vu Rodange, 22 Joer al
- 52 Paul Clement vun Diddeleng, 21 Joer al
- 53 Perl Jean vu Remeleng, 23 Joer al
- 54 Perrard Joseph vu Péiteng, 23 Joer al
- 55 Peiffer Jean-Pierre vun Esch-Uelzecht, 22 Joer al
- 56 Pierret Nicolas vun Eischen, 21 Joer al
- 57 Pompermaier Lucien vun Esch-Uelzecht, 22 Joer al
- 58 Reding Jean-Pierre vu Grousbuis, 21 Joer al
- 59 Reinesch Henri vu Wooltz, 24 Joer al
- 60 Schmit Albert vum Kierchbiérg, 23 Joer al

“Mäin Numm ass Larry Valvasori.

Ech si vu Wahl a sinn elo 19 Joer al. Ech fänken Käerzen un fir ze weisen datt et der Jugend vun haut nit egal ass wat fir u méi ewéi 70 Joer geschitt ass, an datt d’Erënnerungen un déi schro Zäiten vun deemools nit duerfen vergiess gin”.

- 61 Schmit Jules vu Lëtzebuerg, deemools 23 Joer al
- 62 Schmitz Jean vun Huldang, 21 Joer al
- 63 Schmitz Nicolas vun Houschent, 22 Joer al
- 64 Schockmel François vun Uewerkuer, 22 Joer al
- 65 Scholtes Mathias vun Alschent, 21 Joer al
- 66 Schoos Joseph vu Péiteng, 23 Joer al
- 67 Schuller René vu Schuller, 21 Joer al
- 68 Schwartz Bernard vu Lëtzebuerg, 22 Joer al
- 69 Siebenbour François vu Medernach, 24 Joer al
- 70 Simon Aloyse vu Capellen, 24 Joer al
- 71 Steinbach Ferdinand vu Schëffleng, 23 Joer al
- 72 Steiver Marcel aus dem Pafendall, 24 Joer al
- 73 Striff Jean-Pierre vun Herber, 24 Joer al
- 74 Thekes Roger vu Gréiwemacher, 22 Joer al
- 75 Thies Jean vu Boxer, 23 Joer al

„Mäin Numm ass Jean-Luc Marx.

Ech si vu Gréiwels a sinn elo 18 Joer al. Ech fänke Käerzen un mam Wonsch datt sech sou eppes, wéi deemools zu Sonnenburg, ni méi wäert widderhuelen“.

76 Thill René vu Kayl, deemols 20 Joer al
77 Thillmann Jean vun Hengescht, 20 Joer al
78 Trauffler Adolphe vun Esch-Uelzecht, 23 Joer al
79 Wagner Joseph vu Mamer, 22 Joer al
80 Wagner Marcel vun Esch-Uelzecht, 21 Joer al
81 Walmassoni François vu Rodange, 24 Joer al
82 Waltener Marcel vu Kayl, 19 Joer al
83 Weber Alex vu Rodange, 24 Joer al
84 Weber Marcel vu Folscht, 21 Joer al
85 Weiler André vu Lëtzebuerg, 23 Joer al
86 Weiler Jean-Pierre vu Clierf, 22 Joer al
87 Weimerskierch Ernest vu Lëtzebuerg, 22 Joer al
88 Weiss Eugène vun Déifferdeng, 22 Joer al
89 Wolter François vu Stengefort, 22 Joer al
90 Zahnen Pierre vun Huldang, 23 Joer al an
91 Zeimet Pierre vum Kierchbierg, deemools 19 Joer al

„Herrgott, Du bass Här iwwer Liewen an Doud.
Schenk Du de Jonge vu Sonnenburg Gléck an
Zefriddenheet an dengem Räich. Duerfir loosse mer
bieden: Herrgott héier eis“

„Herrgott erhéier eis“

„Mir denken awer haut och un all déi aner Affer vum 2.
Weltkrich. Herrgott suerg Du derfir, datt si am Himmel
dee Loun kréien deen hinnen op dëser Äerd nit
vergonnt war. Duerfir loosse mer bieden: Herrgott
héier eis“

„Herrgott erhéier eis“

„Och an eiser Zäit bleiwe vill Leit op der Welt nit vu
Krich, Verfolgung, Misère a Leed verschount. Herrgott
suerg Du derfir datt si de Mutt nit verléieren an datt se
Mënsche begéinen déi een oppent Häerz fir se hunn.
Duerfir loosse mer bieden.: Herrgott héier eis“

„Herrgott erhéier eis“

„Loosse mer och un déi denken, déi nit midd ginn
ëmmer erëm un dat ze erënneren wat vir u méi ewéi
70 Joer geschitt ass, an hir Komeroden vun deemools
bis haut nit vergiess hunn. Härgott schenk Du hinnen
weider Mutt a Kraaft fir nit op ze ginn a beloun si eng
Kéier an der Éiwegkeet fir hiren onermiddlechen Asaz.

Amen“.

Mam Fändel waren ugetrueden:
D'Amicale des Anciens de Tambow (Vic Steichen vu Schëffleng)
D'Sectioun Wormer (Emile Back vu Wormer)
D'Sectioun Préizerdaul, Groussbus, Viichten Wahl (Jos Graas vu Viichten)

v.r.n.l.:

1. Rei: Mme Maisy Ginter, Mr Aloyse Poull, Mr Raymond Thommes, Mr Foni Friederich, Mr Marcel Goniva, Mr Guy de Muysen
2. Rei: Mr Lucien Weiler (Marechal de la cour), Mr André Bauler, Mme Martine Hansen, Mr Gérard Anzia, Mr Marco Schank, Mr Pollo Bodem

v.l.n.r.:
Mr Téid Stendebach,
Mr Vic Weber,
Mr André Pletsch

Nicole Kleer, Lynn Risch, Lucy Risch

Zur Erënnerung un d'Affer vu Sonnenburg

An der Nuecht vum 30. op den 31. Januar 1945
sinn zu Sonnenburg (haut Slonsk) a Polen 91 jonk
Lëtzebuenger Jongen brutal a sënnoos higericht ginn.

Mir wëllen Ech net vergiessen.

Fédération des Enrolés de Force, Victimes du Nazisme.
Comité Directeur pour le Souvenir de l'Enrôlement Forcé.

Randschelt, den 30. Januar 2016

Blummen fir deenen ze gedenken déi hiert
Liewe fir eis Fräiheet geaffert hunn

D'Sonnerie aux morts gëtt
vum Charles Ney gespilt

Mir vergiessen lech net!

Administration communale de
WAHL
(Gr.-D. de Luxembourg)

Merci der Gemeng Wahl, déi no der Commemoratiounsfeier e Patt spendéiert huet a

Merci deene Responsabelen vum Musée Thillenvogtei déi hir Reimlechkeeten zur Verfügung gestallt an de Service iwwerholl hunn

Alice Feinen, Maisy Ginter, Raymond Thommes, Rosa Majerus, Olga Huet, Marie Ernzer

Elisabeth Kugner-Ney

Alice Feinen, Maisy Ginter, Raymond Thommes, Rosa Majerus, Olga Huet

Eliane a Vic Steichen, Rosa Keipes

T. Scholtes, E. Kohn, A. Leick, Norbert a M-P Kleyer

Polo Bodem, Lucie Leners, Monique Logtenberg-Leners, Léon Rasqui, Tom Scholtes

Roger Feiereisen, Raymond Feinen, Marc Ferber, Caroline Risch

Thierry Lagoda, Armand Olinger, Paul Engel,
Norbert Colbach,

Charles Ney, Henriette Fischer, Raymond Feinen

P. Bodem, R. Feinen, L. Rasqui, Y. Kugener, T.Scholtes

Foni Friederich, a Jängi Friedrich

Etienne Kleyr, Jean-Marie Keipes, Vic Steichen

Marie-Paule Kleyer a Jean Ney

Etienne Kleyr a Vic Steichen

Eliane Steichen, Rosa Keipes, François Jacques, Foos Berchem,
Jim Schuler a Jean Ferber

Guy de Muyser an Aloyse Poull

Armand a Liliane Valvasori

Emile Back, Norbert Kleyer, Jim Schuler

E. Steichen, R. Keipes, Fr. Jacques, F. Berchem J. Schuler, J-M Keipes

Servais Majerus an André Leick

Foos Berchem, J-M. Keipes, Etienne Kleyr, Jean Ferber, Liliane Schuler

Danièle Poull a Jacqueline Kieffer

Jean-Claude Müller, André Leick, Erny Kohn

Georges Zenners, Erny Lamborelle

J. Schuler a R. Feiereisen,

Charel Ney, _____, Léon Rasqui, Monique Logtenberg, Jean-Claude Müller,
André Leick, Tom Scholtes

Lucie Leners-Eicher, Jean Ney, Charel Ney

Edmond Faber an Etienne Kleyr

J. Ferber, S. Majerus, Clod Thommes, V. Steichen, Y. Kugener

Jos Clees, Eugène Rausch, Erny Lamborelle

André Leick, Jim Schuler a Georges Zenners

J. Schuler, R. Feiereisen, A. Leick, E. Back a G. Zenners

Aloyse an Danièle Poull

Aloyse Poull a Jean Ferber

D. Poull a J. Kieffer

Aloyse an Danièle Poull a Foni Friederich,

Aloyse Poull a Foni Friederich

D. Poull a Marc Kugener

Victor Weber, Maisy Ginter a Claude Thill,

Georges Zenners, Victor Weber a Marie-Josée Muller

Marie-Jeanne Ferber a Rosa Keipes

R. Forman, L. Schuler, Ed. Faber, C. Formann-Ernzen

R. Keipes

Fr. Jacques, Et. Kleyr, J. Ferber

Jean-Claude Muller, André Leick, Tom Scholtes, Erny Kohn

Annick Risch, Georges Zenners, Vic Weber, Henriette Fischer, M-J. Muller, Ed. Faber,
Marc Marx, Michelle a Gaby Back

Christine Brück

Lou Ney a Sylvère Welter

Teo Schroeder, Jean-Luc Marx, Jos Marx, Sylvère Welter a Pierre Brück

Foes Berchem, J.M Keipes a Vic Steichen

Henriette Fischer, Eliane Steichen, Rosa Keipes a Foes Berchem

J. Ney, Julien Reiners an Erny Kohn

_____, Marie Erzen-Müller, _____

Pierre Brück a Foni Friederich

E. Kugener a Ch. Ney

Léon Rasqui a Jean-Claude Muller

Danièle Poull, Etienne Kleyr, Jacqueline Kieffer

Liliane Lamborelle-Scharll, Helga Rausch, Anny Mausen-Ney

Téid Stendebach an Danièle Poull

Edmond Faber an Etienne Kleyr

Marie-Josée Muller

Jean Ney an Erny Kohn

J. Ney a J-M. Keipes

Edmond Kieffer a Vic Steichen

Tom Scholtes, Erny Lamborelle an Erny Kohn

A. Leick, V. Steichen, E. Back a J. Ferber

Am Schoulsall vum Musée Thillenvogtei

Richy, Lucy a Betty Risch a Foos Ferber >

„O wat war dat schéin wéi mer nach an d‘Schoul gaang sinn“!

Servais Majerus, Lambert Heurtz a Marc Ferber

Jeanny Majery, Josette Peiffer, Claudine Marx, Margot Mores, Christiane Malget, Michelle Back

Eugène Rausch, Felix Kugener, Helga Rausch a Lynn Risch

Am klenge Bistro zu Randschelt beim Romaine, do wou d'Liewen nach lieuwenswäert ass ...

.... do fret Dech keen was de hues oder bass!

Die Narben von Sonnenburg

„Fédération des enrôlés de force“ erinnert in Rindschleiden an das Massaker an 91 Luxemburger „Jongen“

Rindschleiden. Auf Einladung der „Fédération des enrôlés de force – Victimes du nazisme“ (Fedef) und des „Comité directeur pour le souvenir de l'enrôlement forcé“ war die Ortschaft Rindschleiden am Samstag Schauplatz einer würdigen Gedenkfeier in Erinnerung an jene 91 Luxemburger „Jongen“, die am 30. Januar 1945 in Sonnenburg (dem heutigen Slonsk in Westpolen), kurz vor der Ankunft der Roten Armee, bei einem SS-Massaker an 819 als „Wehrkraftzersetzer“ eingestuft Insassen des dortigen Zuchthauses kaltblütig ermordet worden waren.

Ein Akt, der geradezu symbolisch für das gesamte Verbrechen der Zwangsrekrutierung steht, wie es Großherzog Henri und Premierminister Xavier Bettel bereits im vergangenen Jahr zum 70. Jahrestag des Massakers vor Ort am Denkmal für die Opfer von Sonnenburg betont hatten. Dort, beim Gedenkakt in Polen, war sodann der Entschluss gefallen, der Opfer künftig alljährlich an einem anderen Ort des Landes zu gedenken.

„Hinter jedem Einzelnen steht unermessliches Leid“

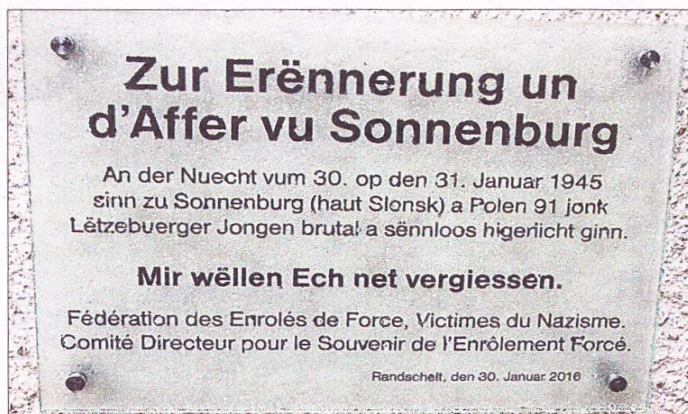
Besonders erfreut zeigte sich Fedef-Präsident Erny Lamborelle am Samstag denn auch, neben Hofmarschall Lucien Weiler, mehreren Nordabgeordneten, und zahlreichen Einwohnern auch noch sechs Zeugen der Zwangsrekrutierung zur Enthüllung einer neuen Gedenktafel zu Ehren der 91 Luxemburger Opfer von Sonnenburg begrüßen zu dürfen. „Hinter jedem von ihnen steht ein einzelnes grausames Schicksal mit unermesslichem Leid für die jeweilige Familie“, so Lamborelle.

Anschließend trug Schöffe Jean Ferber die Namen der 91 Ermor-

Auch nach 71 Jahren sind die Opfer des Massakers von Sonnenburg nicht vergessen.

(FOTOS: JOS CLEES)

deten vor, während sechs Jugendliche aus der Gemeinde Wahl jeweils eine Kerze für die Opfer anzündeten. Im Anschluss trug Charrel Ney dann nach der offiziellen Blumenniederlegung die „Sonnenerie aux morts“ vor.

Gedenktafel und Kerzen zu Ehren der Opfer

Begonnen hatte die Feier zuvor mit einem von Dechant Nico Jans zelebrierten Gottesdienst in der Kirche von Rindschleiden, der vom Chor der Gemeinde Wahl unter Leitung von Sylvie Schartz-Kips gesanglich mitgestaltet worden war. (J.C.)

